

Nemzeti biztonsági stratégia 2020

Dr. Kis-Benedek József ny. ezds. c.
egyetemi tanár, az MTA doktora

Előzmények, célok

- 2004, 2012, 2020-as stratégiák. Új doktrina alkotás oka: biztonsági körülmények változása.
- Biztonság dimenziói (politikai, katonai, gazdasági, környezeti és társadalmi) több szinten jelentkeznek (egyéni, állami, euro-atlanti integrációs és globális).
- Kezeléshez átfogó fellépésre van szükség (politikai, gazdasági és ha indokolt, akkor katonai).

Nemzeti biztonsági stratégia

- 2020. 04.21: **„Biztonságos Magyarország egy változékony világban”** .
- **Cél:** a mindenkori vezetés legyen tisztában az ország nemzetközi környezetével, a nemzetközi rendszerben elfoglalt helyével, reális célok, szövetségesi rendszer, potenciális ellenségek, meghatározása, illetve reálisan vegye számba az ország biztonságát befolyásoló vélt vagy valós fenyegetések számbavétele, továbbá azok a képességek kijelölése, amelyek a fenyegetések elhárításához, a kihívások kezeléséhez szükségesek.
- Irányadó az ágazati stratégiák számára.

Követelmények a stratégiával szemben

- Értékelje átfogóan a biztonsági környezetet (kihívások, kockázatok, fenyegetések, + lehetőségek ezek kezelésére);
- Az elvárt célok vázolója, azok egysége;
- Konkrét tervezési célok azonosítása (kiinduló adatok az ágazati stratégiákhoz);
- A tervezési időszak erőforrásainak pontos számbavétele.

Biztonsági környezet

A biztonságunkat befolyásoló folyamatok kialakulása, fejlődésük és hatásuk nehezen jelezhető előre, ez növekvő bizonytalanságot eredményez és fokozatosan erősödik a különböző globális és regionális hatalmi centrumok közötti versengés.

Biztonsági környezetünk jellemzői: váratlanság, a változékonyság, az összetettség, a hatalmi centrumok közötti növekvő versengés, a globális közjavak újraosztásának szándéka, a klímaváltozás, a szűkebb régióink geostratégiai kihívásai.

A biztonság területei

- ***Politikai, gazdasági, pénzügyi, társadalmi, technológiai, környezeti, egészségügyi, katonai, rendészeti, információs és kibertérbeli.***
- A stratégia földrajzi fókusza e kihívások tekintetében Magyarország közvetlen biztonsági környezete, azaz a Kárpát-medence és Közép-Európa, amin túlmenően a stabilitás kivetítése a cél a Nyugat-Balkánon, Kelet-Európában, a Közel-Keleten és a Száhel-övezetben.
- Szélesebb értelemben számolunk a globális kihívásokkal (éghajlatváltozás, nemzetközi gazdasági rendszer), vagy jellegükből adódóan olyanokkal is, amelyek nem köthetők földrajzi térségekhez (kibertér).

Nagyobb figyelem közvetlen környezetünkre

A Kárpát-medence történelmi távlatokban is a nagyhatalmak hagyományos ütközőterében helyezkedett el, e jellemző a 21. században is fennmaradt továbbá geostratégiai helyzetünk egyedülálló lehetőségeket biztosít számunkra, ugyanakkor biztonsági szempontból sebezhetővé tesz bennünket.

Az alapvető biztonsági kihívásokra elsősorban nemzetközi együttműködés keretében, szövetségi rendszer tagjaként vagyunk képesek reagálni, miközben „hazánk biztonságát és nemzetközi érdekérvényesítési képességét erősíti, lehetőségeit jelentősen bővíti szövetségi és európai uniós tagállami státusunk. Igen fontos megállapítás!

Katonai támadás lehetősége

- *Magyarország vagy szövetségesei ellen irányuló fegyveres támadás jelenleg **kevésbé valószínű**, de a romló általános biztonsági környezetben és egyes szomszédos régiók biztonságának nagyfokú törékenysége miatt nem lehet figyelmen kívül hagyni a hagyományos konfliktusok kialakulásának, vagy váratlan támadás bekövetkezésének lehetőségét Magyarország közvetlen környezetében sem, ideértve a szövetségeseinket érő, az Észak-atlanti Szerződés 5. cikke hatálya alá tartozó helyzeteket is.*
- Nincs konkrétum!

Nemzeti szuverenitás

- A 2020-as NBS minden korábbinál nagyobb hangsúlyt fektet a nemzeti szuverenitásra, amelyet „önállóság és szabad cselekvési képesség” értelmezésben, a nemzetértelmezéssel szoros összefüggésben használ: *Elsődleges biztonságpolitikai érdekünk a folyamatosan változó viszonyok között a magyar állam önrendelkezésének, cselekvési szabadságának oltalmazása, megőrzése és erősítése.*
- *Hazánk nemzeti szuverenitásával ellentétesnek és elfogadhatatlannak tart bármely olyan törekvést, amely hontalanok vagy külföldi állampolgárok kötelező betelepítését írja elő.*

Nagyhatalmi törekvések hatása

- *A nemzetközi jogot figyelmen kívül hagyó nagyhatalmi törekvések Európa és közvetve hazánk biztonságát is megkérdőjelezhetik, miközben a stratégia úgy értékeli a helyzetet, hogy felértékelődött a biztonság katonai eleme. Oroszország?*
- 2020-as években a nagyfokú interdependencia következtében az **aszimmetrikus és hibrid konfliktusok** mind állami, mind nem állami szereplők részvételével és **nem csak katonai eszközökkel zajlanak** majd. (Hibrid háború?)

Ellenségkép

- *Magyarország egyetlen országot sem tekint ellenségének. A felmerülő vitás kérdéseket az Egyesült Nemzetek Alapokmányának céljaival, alapelveivel és a nemzetközi joggal összhangban, tárgyalásos úton rendezzi.*

Szövetségesek, partnerek és más külső szereplők

- NATO: *az euro atlanti biztonság aktív és hiteles hozzájárulói maradunk a jövőben is.*
- EU: *Magyarország erős és egységes, sikeres integrációs pályán maradó és vonzó integrációs perspektívát kínáló Európában érdekelt, mivel földrészünk csak gazdasági és katonai erejét egyesítve maradhat versenyképes az átalakuló világrendben.*
- *Az EU jövőjét hazánk ezért nem föderációként, hanem szuverén nemzetállamok szövetségként és integrációjaként képzelel el, miközben egyetért azzal, hogy ezen államok szuverenitásuk egy körülhatárolt részét nemzeti érdekből közösen gyakorolják.*

Nemzetközi partnerek

Visegrádi országok, Németország, Lengyelország, Egyesült Államok, Olaszország, Franciaország, Törökország.

Külgazdasági törekvéseinkben nagy jelentőséget tulajdonítunk kapcsolataink szorosabbra fűzésének a posztszovjet térségbeli, közel-keleti, ázsiai, afrikai és latin-amerikai országokkal és regionális szervezetekkel. ...szem előtt tartjuk a szövetségi és az európai uniós szolidaritást, ugyanakkor nem támasztunk ideológiai jellegű előfeltételeket.

Kiemelt kockázatok

- Illegális migráció, idegen népesség Magyarországra telepítése
- *Váratlan fegyveres támadás, instabilitás Magyarország közvetlen szomszédságában*
- *Hibrid támadások*
- *Kibervédelem, terrorizmus, tömegpusztító eszközök proliferációja.*
- Fontos kiemelni, , hogy miközben a stratégia a kockázatok tekintetében is romló biztonsági környezettel számol, **egyik kihívással kapcsolatban sem állapít meg aktuális és közvetlen fenyegetettség-növekedést Magyarországra vagy szomszédságára vonatkozóan**, s elsősorban a kezelésükre való felkészülés fontosságát hangsúlyozza.

Belső biztonsághoz kapcsolódó kockázatok

- Két veszélyeztető tényező:

1, Bűnszervezetek, szervezett bűnözői csoportok magyarországi térnyerése és befolyásának erősödése

2, A lakosság tömeges és súlyos megbetegedésének kockázatát hordozó járványos betegség magyarországi megjelenése és gyors terjedése.

Egészségbiztonság!

Ipari balesetek kockázata.

Köszönöm a figyelmet!